

Projektmennesker brænder hurtigere ud

Kan du lide afvekslende opgaver, og overvejer du konstant, hvad dit næste job, efteruddannelse eller projekt skal bestå i? Så er du sandsynligvis et projektmenneske. Men det lange cv og den karrieremæssige rastløshed kan også føre til et rodløst og fortumlet liv, som måske passer arbejdsgiverne godt, men som kan være usundt for det enkelte menneske.

Af Martin Ellermann, Jobindex

Projektmennesker kommer aldrig til at fejre 25-års jubilæum i en virksomhed. De trives med forandringer og er gode til at leve fra opgave til opgave, hvor man ikke altid ved, hvad der skal ske, når et projekt er afsluttet. Samtidig kan usikkerheden og de store krav til omstilling medføre, at de hurtigere brænder ud, går ned med stress eller aldrig får sparet op til alderdommen.

Anders Fogh Jensen er filosof og har forsket i projektmennesket. Han mener, at det slider på folk hele tiden at skulle omstille sig og sætte sig ind i nye ting.

"Jeg tror, at mennesker har bedre af gentagelser end variation. Både i forhold til sindsro og balance og fordi man simpelthen når dybere ned i tingene ved gentagelse af opgaver. Hvis du fx skal lære at spille et nyt instrument hver måned, bliver du jo aldrig god til musik", siger han.

Projektmennesket er hele tiden på vej videre, og ser ikke problemer i at få et stort og rodet cv, og Anders Fogh Jensen forklarer, at erfaring ikke længere handler om at have gjort meget af det samme, men om at have gjort en hel masse forskelligt – noget han kender til fra sit eget virke som underviser, foredragsholder og meget mere:

"Jeg lever jo nærmest af arbejdsmæssige engangsknald, hvor jeg typisk kun bliver brugt i 3 timer af en virksomhed, og så er det ud igen", siger han.

Anders Fogh Jensen har på egen krop – via adskillige kortere ansættelser – oplevet bagsiden af projektmentaliteten.

"Som ekstern lektor blev jeg fyret hver sommer, så universitetet ikke skulle betale løn i 2 måneder. Man kan dermed ikke planlægge eller sparre op men blot håbe på en ny ansættelse til efteråret. Og hvis man bliver udbrændt efter 6-7 år, er det jo lige meget for virksomheden, for der står jo 100 nye kandidater klar til at overtage min plads", siger han.

Flugten fra kedsomheden

Men hvad er så det attraktive ved projektlivet?

Anders Fogh Jensen påpeger, at der er en vis frihed i hele tiden at være på vej videre. Man gror ikke fast og får hele tiden nye indtryk, oplevelser og skaber dermed en spændende fortælling om sit liv.

"Det kan være svært for virksomheder at holde på dem, der brænder for variation. Denne type er mere bange for kedsomhed end for utryghed og skal hele tiden motiveres med udvikling såsom efteruddannelse og nye opgaver", siger han.

Filosoffen mener, at Kierkegaards persontype 'æstetiker' er ved at blive den nye norm i samfundet. Æstetiker er kort sagt bange for at kede sig og varierer derfor hele tiden – i alle livets aspekter.

Han ser projekt mennesket som en del af en større tendens, som ikke begrænser sig til arbejdslivet, men som også lægger pres på familielivet. For her vil man heller ikke acceptere kedsomhed, og det livslange ægteskab erstatter mange nu med en længere række 5-8-års forhold.

Samtidig mener han, at der er en vis prestige i at dyrke midlertidigheden:

"Det har altid været en maskulinitetsmarkør at sige, at man ikke er utryk ved en usikker situation, og det gælder også utryk på arbejdsmarkedet. Det er sejere at sige, at jeg nok skal klare den – ligesom det er sejere at køre motorcykel uden hjelm – og det lyder bedre at være på vej videre end at sidde solidt plantet i et halvkedeligt job", siger han.

Du fremstår dermed mere eventyrlysten ved at springe fra projekt til projekt end ved at vælge trygheden med lagkage og guldur ved 25-års jubilæet.

Virksomhederne skabte projektsamfundet

De færreste tænker nok over, hvad de har til fælles med en af Kierkegaards prototyper, og projekt mennesket er heller ikke nødvendigvis skabt af personen selv:

"Jeg startede med at forske i projektsamfundet, og det er heri projektindividet opstår", forklarer Anders Fogh Jensen.

Filosoffen uddyber, at projekt mennesket opstod, fordi virksomheder i 1970'erne begyndte at konkurrere på omstillingskapacitet. Hvis kunderne pludselig ville have lyserøde biler i stedet for sorte, måtte man tilpasse sig. Derfor blev midlertidige ansættelser almindelige – for selvom vi laver bilmotorer i år, så kan det være, vi laver fly- eller bådmotorer næste år, og derfor skal bruge en anden type medarbejder.

Virksomhederne skabte dermed projektsamfundet, men projekt mennesket spiller nu selv med og udnytter de mekanismer, der er i projektsamfundet.

For virksomhederne kan der dog være problemer i, at medarbejdere hurtigt søger videre til næste udfordring:

"En organisation kan ikke leve med, at alle er bevægelige hele tiden. En ny ung direktør kan jo ikke klare sig i en virksomhed, hvis ikke der sidder en sekretær ved hans side, som har været i firmaet i 25 år. Det er et problem, hvis man mister kontinuiteten, og ingen længere ved, hvordan tingene fungerede for 5 år siden", siger Fogh Jensen.

Filosoffen mener, at virksomhederne selv har skabt problemet, og at eksternaliseringen af arbejdskraften har en stor menneskelig slagside.

"Jeg har været ansat på en højskole, hvor jeg kunne blive sagt op med øjeblikkelig virkning. Da jeg spurgte ind til dette, sagde forstanderen blot, at sådan kunne bestyrelsen bedst lide det. Og naturligvis foretrækker bestyrelsen en fleksibel organiseringsform, hvor de med omgående virkning og uden varsel kan skaffe sig af med medarbejdere, de ikke kan lide. De lukker på den måde af for al kritik inden for virksomheden, idet man jo som medarbejder hele tiden håber på – og kæmper for – en fornyelse af sin midlertidige ansættelse", siger han.

For selv om projekt mennesket får mange nye erfaringer og oplevelser, så kan det være svært at planlægge fremtiden.

"Jeg kommer ikke til at eje noget, for det at eje ville kræve planlægning på længere sigt. Og pension kommer jeg aldrig til at have", siger Anders Fogh Jensen.

Anders Fogh Jensen er filosof, ph.d. fra Københavns Universitet. Han arbejder som foredragsholder, underviser, filosofisk konsulent og meget mere. Han har skrevet flere bøger heriblandt Projektsamfundet og Projekt mennesket – begge udgivet i 2009. Læs mere på filosoffen.dk

Publiceret 2013-05-23